

สถานะทางกฎหมายของข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง การปฏิบัติและประสานงานเกี่ยวกับกรณีพิพาทเป็นผู้เสียหายหรือผู้ต้องหา
ในความผิดอาญา

นายเอกชัย สุนทร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-332-530-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1 2 ค.ย. 2545

๕ 1890178๕

**LEGAL STATUS OF MOU BETWEEN MINISTRY OF DEFENSE AND
MINISTRY OF INTERIOR PERTAINING TO COORDINATING PROCEDURE
AND PRACTICE WHEN MILITARY PERSONEL BEING CRIMINALLY
CHARGED**

Mr. Eakachai Suntorn

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
of the Degree of Master of Laws**

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic year 1998

ISBN 974-332-530-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สถานะทางกฎหมายของข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหม
กับกระทรวงมหาดไทย เรื่องการปฏิบัติและประสานงานเกี่ยวกับ
กรณีทหารเป็นผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาในความผิดอาญา

โดย

นายเอกชัย สุนทร

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

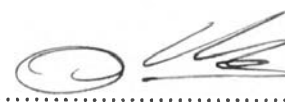
รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญ โญญาส

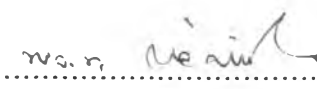
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตศึกษา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุภวัฒน์ ชุติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กมลชัช รัตนเสถาวงศ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญ โญญาส)

.....กรรมการ
(พลโทชัยศักดิ์ แสงภา)

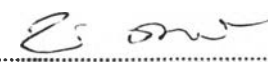
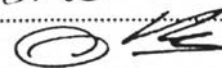

.....กรรมการ
(พันตำรวจเอกประพัฒน์ คนตรง)

เอกชัย สุนทร : สถานะทางกฎหมายของข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย เรื่องการปฏิบัติและประสานงานเกี่ยวกับกรณีทหาร เป็นผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาในความผิดอาญา (LEGAL STATUS OF MOU BETWEEN MINISTRY OF DEFENSE AND MINISTRY OF INTERIOR PERTAINING TO COORDINATING PROCEDURE AND PRACTICE WHEN MILITARY PERSONEL BEING CRIMINAL CHARGE) อ.ที่ปรึกษา : รศ.วีระพงษ์ บุญโญภาส, 118 หน้า. ISBN 974-332-530-1

จากการศึกษาถึงสถานะทางกฎหมายของข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย เรื่องการปฏิบัติและประสานงานในกรณีทหาร เป็นผู้เสียหาย หรือผู้ต้องหาในความผิดอาญา พ.ศ.๒๕๕๔ พบว่า ข้อตกลงไม่มีสถานะเป็นกฎหมายตามแบบพิธีและไม่มีผลบังคับต่อประชาชน แต่ในระบบบริหารราชการของรัฐ ข้อตกลง มีสถานะทางกฎหมายเป็นข้อตกลงภายในของฝ่ายบริหารที่มีผลบังคับต่อหน่วยงานที่มาทำความตกลงกันกลายเป็นหลักปฏิบัติราชการอย่างหนึ่ง ถ้าใครไม่ปฏิบัติตามอาจมีความรับผิดชอบทางวินัยได้

นอกจากนั้นจากการศึกษาพบว่า ข้อตกลงมีสถานะเป็นสัญญาทางปกครองได้อย่างหนึ่ง เพราะมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับบริการสาธารณะ เมื่อมีปัญหาที่เกี่ยวกับข้อตกลงก็สามารถนำขึ้นสู่ศาลปกครองได้ และทางแก้ปัญหาก็อีกทางหนึ่ง เมื่อข้อตกลงมีสถานะเป็นข้อตกลงภายในของฝ่ายบริหารก็สามารถที่จะนำปัญหาของข้อตกลง เข้าสู่ที่ประชุมของคณะรัฐมนตรี เพื่อที่คณะรัฐมนตรีจะมีมติอย่างใดอย่างหนึ่งได้

ภาควิชานิติศาสตร์
สาขาวิชานิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3972546934 : MAJOR LAW
KEY WORD: MOU

EAKACHAI SUNTOR : LEGAL STATUS OF MOU BETWEEN MINISTRY OF OEFENSE
AND MINISTRY OF INTERIOR PERTATINING TO CORR DINATING PROCEDURE AND
PRACTIZCE WHEN MILITARY PERSONEL BEING CRIMINAL CHARGED. THESIS
ADVISOR ASSOC.PROF.VERAPONG BOONYOPAS 118 PP. ISBN 974-332-530-1

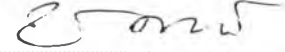
The result of the anylysis is that the MOU Between Ministry of
Defence and Ministry of Interior Pertatining to Coordinating Procedure and
Practice When Military Personel Being Criminal Charged 1955 having neither
formal legislative status nor enforcement toward the public. However the MOU
are the MOU intergral part of general administrative which enforce the
executive order in controlling both of government unit that agreement, If they
are not performed they will punished by disciplinary.

Result obtained from research is that the MOU is the administrative
contract cause of the object of the MOU for public Service. So that when
have the problem about this MOU an be judged by the administrative. For
another is exereise of the cabinet's executive power to resolution.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์

ปีการศึกษา.....2541

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เกิดขึ้นและสำเร็จลงด้วยดีก็ด้วยแนวความคิดและความกรุณาของท่านรองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส นอกจากท่านจะกรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ท่านยังได้กรุณาให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำที่คิดลอคมา ผู้เขียนจึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง

ผู้เขียนขอขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร.กมลชัย รัตนสถาวงศ์ ประธานกรรมการ ท่านพลโทชัชศักดิ์ แสงภา หัวหน้าสำนักบุคลากรทหาร กรมพระธรรมบุญ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ท่านพันตำรวจเอก ประพัฒน์ คนครัง รองผู้บังคับการกองพิสูจน์หลักฐาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่กรุณาสละเวลาเพื่อชี้แนะแนวทางและพิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งให้ความเมตตาแก่ผู้เขียน

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณเปรมฤดี ชูเจริญ คุณชายชาญ ชูวงศ์ คุณชุมพล ทาโครต คุณวาริณี สุนทร และคุณปฎิมา อรุณรัตน์ ที่ช่วยสนับสนุน ทั้งกำลังใจ และกำลังทรัพย์ ตลอดจนบรรดาเพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกท่านที่ได้ให้กำลังใจ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์นี้เสร็จสมบูรณ์

และ ณ โอกาสนี้ ผู้เขียนขอระลึกถึงพระคุณบิดา มารดา คุณคลเลาะ สุนทร และคุณสมนึก สุนทร ที่ได้เสียสละ และอดทนต่อความลำบากเพื่อให้ผู้เขียนสำเร็จการศึกษา หากวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะมีคุณค่าอยู่บ้าง ผู้เขียนขอขอบเป็นกตเวทิตาคุณแก่ท่านทั้งสอง

เอกชัย สุนทร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์และขอบเขตของการศึกษา.....	2
1.3 สมมติฐาน.....	2
1.4 วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 ประวัติความเป็นมาและเจตนารมณ์ของข้อตกลงฯ.....	4
บทที่ 3 ข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย เรื่องการปฏิบัติ และประสานงานในกรณีที่เกิดเหตุหรือผู้ต้องหาในความผิดอาญา 2498.....	18
3.1 การปฏิบัติตามข้อตกลงฯ ในการดำเนินคดีอาญากับทหารกระทำผิด	18
ก. การตรวจค้นทหาร.....	18
ข. การจับกุมทหาร.....	19
ค. การควบคุมทหารกระทำผิดอาญาในชั้นพนักงานฝ่ายปกครอง	
หรือตำรวจ.....	20
ง. การแจ้งเหตุที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการที่ทหารกระทำผิดอาญา หรือ	
กำลังจะกระทำผิด หรือของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมาร่วมระงับ	
เหตุที่เกิดขึ้น.....	21
จ. การแจ้งให้ฝ่ายทหารมารับตัวทหารที่ถูกจับ.....	22
ฉ. การรับและมอบตัวทหาร.....	23
ช. การรับและมอบตัวทหารหนีราชการ.....	23
ซ. การสอบสวนทหาร.....	24
ฅ. การร่วมฟังการสอบสวน.....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	3.2 ทหารผู้เสียหายหรือทหารผู้ต้องหาความข้อคกลง.....	29
	ก. ทหารตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญาทหาร พ.ศ.2467.....	29
	ข. อาสาสมัครทหารพราน.....	33
	3.3 ข้อดีของข้อคกลงฯ.....	35
	ก. ข้อคกลงช่วยแก้ปัญหาความซ้อนกันของกฎหมาย.....	35
	ข. ข้อคกลงช่วยรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีแบบทหาร.....	42
	ค. ข้อคกลงทำให้ทหารมีหลักประกันในการดำเนินกระบวนยุติธรรม ที่ดีขึ้น.....	44
	3.4 ข้อเสียของข้อคกลงฯ.....	46
	ก. ข้อคกลงทำให้เกิดผลเสียต่อหลักการดำเนินคดีอาญา.....	47
	ข. ข้อคกลงทำให้เกิดภาพทหารมีสิทธิมากกว่าประชาชน.....	53
	ค. ข้อคกลงทำให้เกิดการผิดหลักความชอบด้วยกฎหมาย.....	55
	3.5 ส่วนของข้อคกลงที่ควรคงไว้.....	58
	ก. การจับกุมทหารในความผิดลหุโทษ.....	58
	ข. การตรวจค้นทหารสวมเครื่องแบบ.....	59
	ค. การร่วมฟังการสอบสวน.....	60
	ง. การควบคุมทหารผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน.....	62
	3.6 ส่วนข้อคกลงที่ควรคงไว้.....	63
	ก. การสอบสวนทหาร.....	63
	ข. การตรวจค้นสิ่งของที่ป็นราชการลับหรือสิ่งของ ซึ่งอาจเป็น อันตรายหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหาย.....	63
	ค. การแจ้งเหตุที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการที่ทหารกระทำผิดสัญญา.....	66
4	สถานะและผลทางกฎหมายของข้อคกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมกับกระทรวง มหาดไทย เรื่อง การปฏิบัติและประสานงานในกรณีที่ทหารเป็นผู้เสียหายหรือ ผู้ต้องหาในความผิดอาญา พ.ศ.2498.....	67

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.1 ลักษณะของข้อตกลงฯ โดยพิจารณาจากกระบวนการจัดทำและ การบังคับใช้.....	67
4.1.1 ข้อตกลงกับแนวปฏิบัติราชการของฝ่ายปกครอง.....	67
4.1.2 ข้อตกลงกับมติคณะรัฐมนตรี.....	70
4.1.3 ข้อตกลงกับสัญญาทางปกครอง.....	91
4.2 สถานะทางกฎหมายของข้อตกลง.....	93
4.2.1 ข้อตกลงมีสถานะเป็นข้อตกลงภายในของฝ่ายบริหาร.....	93
4.2.2 ข้อตกลงมีสถานะเป็นสัญญาทางปกครอง.....	100
5 บทสรุป.....	102
รายการอ้างอิง.....	113
ประวัติผู้เขียน.....	118